

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/66/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6221200659
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6221200659.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. ako členov senátu, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti E.: I., nar. XX. marca XXXX a P., nar. XX. marca XXXX, bytom ako navrhovateľka, maloleté deti zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, deti rodičov: matka P. T., rod. E., nar. XX. apríla XXXX, bytom T. XX, a otca G. G., nar. 3. septembra XXXX, G. XXX, o návrhu navrhovateľky R. E., nar. 1. júla XXXX, L. 2, E. T. o zverenie maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti, za účasti Krajskej prokuratúry Banská Bystrica, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš, č.k. 14P/31/2021-145 zo dňa 4. októbra 2021 v spojení s opravným uznesením, č.k. 14P/31/2021-162 zo dňa 13. októbra 2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. o zverení maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, IV. a V. o vyživovacej povinnosti matky, VI. a VII. o úprave styku a v závislých výrokoch VIII., IX. a X. **p o t v r d z u j e.**

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Veľký Krtíš (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom, č.k. 14P/31/2021-145 zo dňa 4. októbra 2021 v spojení s opravným uznesením, č.k. 14P/31/2021-162 zo dňa 13. októbra 2021 (ďalej spolu len „napadnuté rozhodnutie“ alebo „napadnutý rozsudok“) rozhodol nasledovne:

I. Súd zveruje maloleté deti E., I. nar. XX.XX.XXXX a P., nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky R. E., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná sa o maloleté deti osobne starať a zastupovať ich a spravovať ich majetok v bežných veciach.

II. Otec maloletých G. G., nar. XX.XX.XXXX je povinný prispievať na výživu maloletej I. E., nar. XX.XX.XXXX výživným v sume 60,-Eur mesačne a na výživu maloletej P. E., nar. XX.XX.XXXX výživným v sume 50,-Eur mesačne vždy do 25. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, počnúc dňom 15.01.2021.

III. Súd povoľuje otcovi maloletých zročné výživné za obdobie od 15.01.2021 do 31.10.2021 na obe maloleté deti spolu v sume 332,50 Eur splácať v mesačných splátkach po 20,-Eur vždy do 25. dňa v mesiaci na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom nadobudne právoplatnosť výrok II. tohto rozsudku o bežnom výživnom, s tým, že v prípade nezaplatenia čo len jednej zo splátok zročného výživného sa stane splatným celý dlh na zročnom výživnom.

IV. Matka maloletých P. T., nar. XX.XX.XXXX je povinná prispievať na výživu maloletej I. E., nar. XX.XX.XXXX a maloletej P. E., nar. XX.XX.XXXX výživným na každú z nich vo výške po 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. vždy

do 25. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, počnúc dňom 15.01.2021.

V. Súd povoľuje matke maloletých zročné výživné za obdobie od 15. 01. 2021 do 31. 10. 2021 na každé z maloletých detí v sume po 281,29 Eur splácať v mesačných splátkach po 20,-Eur mesačne na každé z maloletých detí vždy do 25. dňa v mesiaci na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom nadobudne právoplatnosť výrok IV. tohto rozsudku o bežnom výživnom, s tým, že v prípade nezaplatenia čo len jednej zo splátok zročného výživného sa stane splatným celý dlh na zročnom výživnom.

VI. Matka maloletých P. T., nar. XX.XX.XXXX je oprávnená stretávať sa s maloletými deťmi E.: I., nar. XX.XX.XXXX a P., nar. XX.XX.XXXX každú sobotu od 09:00 hod. do 17:00 hod. a každú nedeľu od 9:00 do 12:00 s tým, že si maloleté deti prevezme v mieste bydliska navrhovateľky R. E., nar. XX.XX.XXXX na začiatku styku a na tom istom mieste maloleté deti navrhovateľke na konci styku odovzdá.

VII. Navrhovateľka R. E., nar. XX.XX.XXXX je povinná maloleté deti na styk s matkou pripraviť a tejto ich riadne a včas odovzdať.

VIII. Súd ruší neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 13P/1/2021-12 zo dňa 14.01.2021 ku dňu právoplatnosti výroku I. tohto rozsudku.

IX. Týmto dochádza k zmene rozsudkov Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 7P/4/2015-25 zo dňa 02.03.2015 vo výroku o osobnej starostlivosti o mal. I. E., nar. XX.XX.XXXX, č. k. 7P/81/2015-22 zo dňa 17.06.2015 vo výroku o osobnej starostlivosti o mal. P. E., nar. XX.XX.XXXX a č. k. 12P/34/2016-88 zo dňa 14.03.2017 vo výroku o bežnom výživnom na maloleté deti zo strany otca.

X. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1.1 Z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že tento konal o návrhu navrhovateľky (starej matky maloletých), ktorá sa domáhala ich zverenia do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Z návrhu vyplýva tvrdenie, že matka maloletých je dlhodobo nezamestnaná, nevyužila príležitosť nájsť si zamestnanie, nemá vyhovujúce bývanie a nie je spôsobilá vychovávať maloleté deti. Otec maloletých nemá o maloleté deti žiaden záujem. Navrhovateľka vyjadrila ochotu sa o maloleté deti, ktoré sa v čase podania návrhu nachádzali u nej, starať. Pokiaľ ide o styk matky s maloletými deťmi navrhovateľka navrhla, aby tento prebiehal dvakrát do mesiaca, a to soboty medzi 13.00 hod. - 16.00 hod. Z odôvodnenia rozsudku tiež vyplýva, že matka maloletých detí s návrhom na zverenie maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti nesúhlasila; pre prípad vyhovenia návrhu navrhla upraviť styk s maloletými od piatka 14.00 hod. do nedele do 13.00 hod. Otec maloletých detí navrhol, aby boli zverené do starostlivosti navrhovateľky. Súdom ustanovený opatrovník maloletých a okresná prokuratúra, ktorá vstúpila do konania, v rámci svojich vyjadrení navrhli, aby boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, nakoľko matka nemá zabezpečené vhodné podnetné rodinné prostredie, je dlhodobo nezamestnaná a jej rodičovské schopnosti sú na nízkej úrovni. Vyjadrili sa tiež k úprave styku.

1.2 Súd prvej inštancie aplikoval ustanovenie § 44 ods.1, ods.3, § 45 ods.1, ods.3, ods.4, ods.8, § 62 ods.3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 36/2005 Z.z.“ alebo „Zákon o rodine“); vzhľadom na zmenu doposiaľ vydaných rozhodnutí vo veciach starostlivosti o maloleté deti aplikoval ustanovenie § 121 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“). Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania aplikoval ustanovenie § 52 C.m.p.. Vykonal dokazovanie výsluchom matky, navrhovateľky, oboznámením sa so stanoviskom opatrovníka a prokurátora, oboznámil listiny obsiahnuté v súdnom spise, rozhodnutia Okresného súdu Veľký Krtíš vo veci starostlivosti o maloleté deti E., I. a P., oboznámil sa s lustráciami v registri obyvateľov, Sociálnej poisťovne, databáze Generálnej prokuratúry SR, oboznámil sa so správami z prešetrovania pomerov, správami základnej školy Škultétyho 9, Veľký Krtíš, správou Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Veľký Krtíš, dokazovanie vykonal tiež sobášnym listom, výpisom z registra trestov, správami o povesti.

1.3 Z doposiaľ vykonanej súdnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností okresný súd zistil, že rozsudkom okresného súdu, č.k. 7P/4/2015-25 zo dňa 02.03.2015 bola maloletá I. zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na jej výživu minimálnym zákonným výživným. Maloletá P. bola rozsudkom okresného súdu, č.k. 7P/81/2015-22 zo dňa 17.06.2015 zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na jej výživu minimálnym zákonným výživným. Rozsudkom súdu prvej inštancie, č.k. 12P/64/2016-88 zo dňa 14.03.2017 súd upravil vyživovaciu povinnosť otca tak, že otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej P. výživným vo výške 50,-

Eur mesačne a na výživu maloletej I. výživným vo výške 60,-Eur mesačne. Okresný súd Veľký Krtíš uznesením, č.k. 13P/1/2021-12 zo dňa 14.01.2021 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloleté deti dočasne zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky; z odôvodnenia uvedeného uznesenia vyplýva, že matka doniesla maloleté deti k navrhovateľke bez udania dôvodu, neoznámila kam ide a ani navrhovateľka nemala žiadne informácie o tom, kde sa má matka nachádzať. Uznesením, č.k. 14P/31/2021-62 zo dňa 22.07.2021 okresný súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne upravil styk matky s maloletými deťmi. Uvedené uznesenie bolo potvrdené rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 11CoP/40/2021-95 zo dňa 26.08.2021. Okresný súd zároveň z rozsudku, č.k. 9P/150/2013-57 zo dňa 13.03.2014 zistil, že maloletý syn matky P. C. (nar. XXXX) bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky; biologickí rodičia nevedeli zabezpečiť starostlivosť o maloletého, nemali stabilné bývanie, prácu a finančné prostriedky. Návrhy matky na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti boli zamietnuté (rozsudok č.k. 7P/87/2015-51 zo dňa 21.12.2015, rozsudok č.k. 12P/21/2017-74 zo dňa 01.08.2017). Konanie vedené na návrh matky pod sp.zn. 13P/7/2019 bolo z dôvodu späťvzatia zastavené.

1.4 Skutkový stav zistený vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie posúdil pri aplikácii ustanovenia § 44 ods.1 a § 45 Zákona o rodine a konštatoval, že pokiaľ ide o otca maloletých, tento v priebehu konania neprejavil záujem o zabezpečovanie osobnej starostlivosti o maloleté deti, sám uviedol, že už 5 rokov nežije v ich blízkosti. Z dokazovania nevyplývalo, že by otec s maloletými realizoval styk alebo akýkoľvek iný kontakt; súd tak mal za to, že na strane otca boli splnené podmienky pre zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko otec doposiaľ a ani v súčasnosti starostlivosť o maloleté deti nezabezpečuje. Pokiaľ ide o matku maloletých detí, potreba konania bola vyvolaná v januári 2021, maloleté deti boli neodkladným opatrením zverené do starostlivosti navrhovateľky, matka bez udania dôvodu jej ich odovzdala a odišla. V priebehu konania matka uviedla, že tak bolo z dôvodu, že nemala zabezpečené bývanie pre seba a maloleté deti. V priebehu konania však matka zabezpečila svoje bývanie na adrese T., v rodinnom dome u svojho manžela, s ktorým uzavrela manželstvo v septembri 2021. Matka tak svoje bytové podmienky upravila, jej manžel a jeho otec, ktorý je vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, s nasťahovaním maloletých detí súhlasili. V rámci šetrenia však bolo zistené, že matka nemala zabezpečené pre deti potravinové zásoby, hygienické zásoby, ani oblečenie. Okresný súd neuveril tvrdeniu matky, že veci v domácnosti mala, matka totiž nemala žiaden dôvod s opatrovníkom nespolupracovať a veci pre maloleté deti počas šetrenia ukázať. Okresný súd tak mal za preukázané, že tieto potreby maloletých detí nemá matka v domácnosti v súčasnej dobe zabezpečené. V tomto smere tiež konštatoval, že manžel matky býva často pod vplyvom alkoholu, prípadne iných omamných látok (podľa správy Obce T. a správy opatrovníka zo sociálneho šetrenia); požívanie alkoholu manželom nepoprela vo svojom výsluchu ani matka. Na základe uvedeného okresný súd ustálil, že za súčasných podmienok takéto prostredie nie je vhodné na poskytovanie sústavnej starostlivosti maloletým deťom.

1.5 Okresný súd posudzoval finančnú situáciu matky, keď uzavrel, že táto dlhodobo nemá stabilné zamestnanie; v posledných štyroch zamestnaniach vydržala len niekoľko dní. Matkou uvádzané dôvody skončenia pracovných pomerov potvrdené neboli, naopak, jednotliví zamestnávateľia uviedli, že výkony matky nevyhovovali ich požiadavkám; matka sama skončila pracovný pomer, matka nevládala prácu v kuchyni, ktorá bola pre ňu fyzicky náročná a napokon, že matka nemohla plnohodnotne plniť pracovné povinnosti vzhľadom na starostlivosť o deti. Neschopnosť matky nájsť si stabilné zamestnanie súd prvej inštancie vyhodnotil ako jeden z kľúčových problémov, pre ktoré bol aj jej ďalší syn P. C. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky ešte v roku 2014; matka ani pri podávaní opakovaných návrhov na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti si nenašla stabilné zamestnanie. Okresný súd mal za to, že od nariadenia neodkladného opatrenia až do rozhodnutia súdu mala matka dostatok času vyriešiť svoju situáciu, nájsť si riadne zamestnanie, aby mohla maloleté deti živiť. Matka síce uvádzala rôznych zamestnávateľov, ktorým posielala životopisy, u žiadneho však nezačala pracovať; niektoré pokusy matky na zamestnanie pôsobili viac chaoticky a nedôveryhodne. Matka maloletých detí sama v rámci svojho výsluchu uviedla, že si najprv musí zabezpečiť prácu a až potom starostlivosť o maloleté deti, toto však do rozhodnutia súdu neurobila; nedokáže tak zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti, nemá ich z čoho živiť.

1.6 Okresný súd pri rozhodovaní o zverení maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti prihliadal aj na skutočnosti zistené zo správy školy, ktorú navštevuje maloletú I., resp. predškolské zariadenie, ktoré navštevuje maloletá P., z ktorých pre okresný súd vyplývalo, že výchovné prostredie matky nebolo dostatočne podnetné na riadny všestranný vývoj; od zverenia maloletých detí do starostlivosti

navrhovateľky došlo u oboch podľa správ k výraznému zlepšeniu. Napokon okresný súd prihliadol na skutočnosť, že matka si počas trvania neodkladného opatrenia neplnila ani vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom, a to napriek skutočnosti, že od marca 2021 poberala tzv. SOS dávku v sume 300,-Eur mesačne. Okresný súd tak uzavrel, že matka v súčasnosti riadnu všestrannú starostlivosť o maloleté deti zabezpečovať nemôže a ani ju v minulosti na požadovanej úrovni nezabezpečovala.

1.7 Súd prvej inštancie po zverení maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky rozhodoval aj o vyživovacej povinnosti rodičov a uložil im, aby výživné poukazovali na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš s poukazom na ustanovenie § 45 ods.8 zákona č. 36/2005 Z.z.. Z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že je v možnostiach otca prispievať na výživu maloletej I. výživným v sume 60,-Eur mesačne a na výživu maloletej P. sumou 50,-Eur mesačne z dôvodu, že prihliadal na všetky jeho schopnosti a možnosti príjem dosahovať; neprihliadal tak len na skutočný príjem otca deklarovaný v konaní. U matky súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že tejto na základe jej návrhu upravil aj styk s maloletými deťmi; počas tejto doby sa bude podieľať na osobnej starostlivosti o maloleté deti. Vyššie výživné by matke bránilo v zastabilizovaní jej pomerov a z uvedeného dôvodu okresný súd určil, že matka je povinná prispievať na výživu maloletých detí výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa.

1.8 Nakoľko súd prvej inštancie určil obom rodičom počiatok vyživovacej povinnosti ku dňu vykonateľnosti neodkladného opatrenia, ktorým boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti navrhovateľky, zisťoval, či rodičom nevznikol dlh na výživnom za obdobie do vyhlásenia rozsudku. Ustálil, že otec svoju vyživovaciu povinnosť plnil iba čiastočne, plnenia otca započítal na zročné výživné a ustálil dlh otca na výživnom vo výške 332,50 Eur, ktoré mu povolil splácať v mesačných splátkach po 20,-Eur pod hrozbou straty výhody splátok. Okresný súd taktiež zistil, že matka od zverenia maloletých detí do starostlivosti navrhovateľky neodkladným opatrením svoju vyživovaciu povinnosť neplnila, zistil tak jej dlh na výživnom vo výške 281,29 Eur, ktorý jej ju rovnako povolil splácať v splátkach po 20,-Eur mesačne na každé z maloletých detí pod hrozbou straty výhody splátok.

1.9 Okresný súd osobitným výrokom upravil styk matky s maloletými deťmi; prihliadal na záujem maloletých detí na styku s matkou, skutočnosť, že matka sa o maloleté deti zaujíma a úpravy styku sa výslovne domáhala. Styk bolo potrebné upraviť aj z dôvodu konfliktných vzťahov medzi matkou maloletých detí a navrhovateľkou. Ak matka navrhovala, aby styk prebiehal súvisle od piatku do nedele, okresný súd dôvodil, že matka v súčasnosti nemá vo svojej domácnosti zabezpečené potreby na poskytovanie starostlivosti o maloleté deti; jej manžel býva často pod vplyvom alkoholu. Preto nie je vhodné, aby maloleté deti trávili v takomto prostredí súvisle dve noci každý týždeň a aby v tejto domácnosti prespávali. Okresný súd vzhľadom na možnosť zamestnania sa matky a školské povinnosti maloletej I. považoval za najvhodnejšie, aby styk bol realizovaný počas víkendových dní. Styk tak upravil každú sobotu od 9.00 hod. do 17.00 hod. a každú nedeľu od 9.00 hod. do 12.00 hod.; uvedený rozsah styku považoval za primeraný s prihliadnutím na potreby maloletých detí. Mal za to, že takto upravený styk poskytne matke dostatočný priestor na to, aby trávila čas so svojimi deťmi a je tiež v záujme maloletých detí, aby ich kontakt s matkou nebol prerušený až do doby, kým nebude schopná zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloleté deti.

1.10 Osobitným výrokom okresný súd zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš, č.k. 13P/1/2021-12 zo dňa 14.01.2021, ktorým boli maloleté deti dočasne zverené do starostlivosti navrhovateľky, nakoľko rozsudkom vo veci samej odpadli dôvody, pre ktoré bolo neodkladné opatrenie nariadené. Zároveň zdôraznil, že neodkladné opatrenie o styku matky s maloletými deťmi nariadené uznesením, č.k. 14P/31/2021-62 zo dňa 22.07.2021 zanikne právoplatnosťou rozsudku vo veci samej s poukazom na ustanovenie § 333 C.s.p., nakoľko dovtedy bola obmedzená aj jeho platnosť.

1.11 Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania okresný súd aplikoval ustanovenie § 52 C.m.p.

1.12 Okresný súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vysporiadal s návrhmi na vykonanie dôkazov, ktoré navrhla matka a zdôraznil, že matke uložil povinnosť zabezpečiť účasť svedkov; matka osobnú účasť svedkov nezabezpečila, nepožiadala súd o ich predvolanie. V tomto smere bolo dokazovanie doplnené výpoveďou svedka P. L., ním tvrdené skutočnosti neboli rozhodujúce pre

zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, nakoľko súd prvej inštancie skonštatoval zanedbávanie starostlivosti o maloleté deti zo strany matky na základe iných skutočností.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka maloletých detí. V kontexte podaného odvolania je zrejmé, že s napadnutým rozhodnutím okresného súdu, najmä vo vzťahu k zvereniu maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti nesúhlasila.

2.1 Uviedla, že maloleté deti chcú bývať s ňou a s jej manželom, neželá si, aby jej deti boli u starej matky R. E.. Navrhovateľka poberá 220,-Eur invalidný dôchodok a za byt mala platiť 320,-Eur mesačne. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľka bude žiť z peňazí maloletých detí. Odvolateľka tiež uviedla, že jej matka jej zámerne neumožňovala styk s maloletými deťmi. Na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny jej oznámili, že už nebude chodiť pre deti do školy a škôlky, iba navrhovateľka. Matka je pritom povedala, že deti matke vráti; klamala. Taktiež, keď matka chcela ísť za dcérou, navrhovateľka jej povedala, že P. bude plakať, čo je samozrejmé, pretože ja naviazaná na matku. Navrhovateľka tak chcela dosiahnuť, aby matka s maloletou dcérou nebola; nerešpektovala citové problémy dieťaťa.

2.2 Manžel navrhovateľky bol zhrozený z toho, ako postupoval úradník, keď matke vytrhol z náručia dcéru P.; pán J. by sa mal priznať, ako ju nasilu vytrhol z náručia. Maloletá sa vtedy hádzala aj na schody, veľa plakala a navrhovateľka sa z toho smiala. Odvolateľka ďalej popísala udalosti, pri ktorých mala prísť za dcérou, aby maloletú P. odvieďla do škôlky, navrhovateľka sa vtedy hnevvala, navrhovateľka musela maloletú ťahať, maloletá plakala, navrhovateľke to ľúto nebolo. Naopak, keď prišla pre maloletú matka a dcéra ju videla, potešila sa. Matka uviedla, že ona je zákonným zástupcom maloletých, ju nebude nikto osočovať, obviňovať a zakazovať jej styk s maloletými deťmi. Má právo sa o deti starať. Okresný súd neprihliadal pri rozhodovaní na záujem matky a maloletých dcér.

2.3 Pokiaľ okresný súd matke vyčítal, že nemá pre maloleté deti pripravené veci, odvolateľka uviedla, že ich má veľa, sú uložené v izbe, má pre nich aj letné veci do školy. Navrhovateľka maloletým deťom nikdy nič nekúpila, nemá k vnučkám žiaden vzťah. Prejavilo sa to už vtedy, keď zabraňovala synovi P., aby prišiel k matke. Prítomnosť matky maloleté deti veľmi potrebujú, hlavne maloletá P. je na matku veľmi naviazaná. Nikto to však nerešpektuje. Preto maloletá niektoré veci vo svojej úlohe nie dobre zvládla, išlo o prácu od psychologičky, čo jej dali v škôlke. Ak by bola maloletá s matkou, mala by dobré výsledky a mohla by ísť do školy.

2.4 Pokiaľ ide o I., tej tiež matka len na ulici pozerala úlohy, pričom táto do školy napísala, že maloletá môže chodiť zo školy sama. Maloletá však matku stále čakávala v škole, avšak zo školy utekala, lebo jej to prikázala navrhovateľka. Matka uviedla, že ju dcéry vždy poslúchali, navrhovateľka si nemá dovoľovať rozkazovať jej deťom.

2.5 Pokiaľ ide o manžela navrhovateľky, tento prestal piť, jeho práním je, aby bola šťastná s deťmi. Maloleté deti má veľmi rád a aj oni jeho. Matka si vybavuje robotu; ak sa jej to nepodarí, podá žiadosť o dávku v hmotnej núdzi. V nej sú prídavky, príspevok na bývanie, náhradné výživné, príspevok na školu. Matka s tromi deťmi má právo poberať tieto peniaze a zabezpečovať z toho starostlivosť. Matka uviedla, že záujem maloletého dieťaťa je prvoradý pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú; súd v rámci svojho rozhodovania hrubo zasiahol do práv matky na starostlivosť o deti. Maloletá I. pritom uviedla, že by chcela byť s matkou cez prázdniny, chýba jej, že cez letné prázdniny navrhovateľka maloletú k matke nepustila. Matka má pritom vyhovujúce podmienky, má aj internet. Uviedla, že domov matky je aj domovom maloletých detí, maloletú I. učila čítať a písať a teraz, keď má podmienky na bývanie, obmedzujú jej povinnosti matky.

3. Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, že tvrdenia matky uvedené v odvolaní sú klamstvom, jedinou pravdou je, že ona porodila deti. Navrhovateľka sa vyjadrila, že deti nestačí len porodiť, ale o deti sa treba aj starať každý deň. Vo vzťahu k výhradám matky ohľadne príjmu navrhovateľky, táto uviedla, že jej manžel I. zomrel XX.XX.XXXX, navrhovateľka poberá 220,-Eur invalidný dôchodok. Manžel dostával dôchodok 475,-Eur, navrhovateľka za nájom platí 250,-Eur. Matka maloletých detí však nemá právo sa pýtať navrhovateľky, ako žije, z čoho žije; pokiaľ dostane na deti financie, z toho nedá na seba nič, deťom zabezpečuje bývanie, stravu, školu, škôlku, oblečenie a ďalšie veci. Matka maloletých detí má pritom štyri deti; syn P. je už dospelý, pracuje v Bratislave a finančne pomáha ako vie. Na P. ani matka, ani otec od roku 2014 neplatili výživné, neplatili toľko, ako

bolo určené súdom. P. navrhovateľka vychovávala s manželom, ani jeden rodič sa nikdy neopýtal, či majú na to peniaze. Druhé dieťa matky, P. C. bol navrhovateľke zverený súdom v roku 2014; ani na P. rodičia P. T. a C. C. neprispievali výživným, nerešpektovali súdom určené výživné; deti vychovávala navrhovateľka s manželom.

3.1 Pokiaľ ide o I. a P., tieto sú u navrhovateľky od 15.01.2021, od uvedenej doby matka maloletých detí neprispievala na výživu, otec posielal na deti aspoň 25,-Eur. Navrhovateľka súhlasila aj s manželom, že deti zoberie do svojej starostlivosti a nedovolili, aby ich zobrali do detského domova.

3.2 Navrhovateľka napokon uviedla, že so všetkými štyrmi deťmi má pekný a dobrý vzťah, nemá s nimi žiaden problém, deti poslúchajú, dobre sa učia. Maloletá I. má čisté jednotky, chodí do 3. triedy, sama sa učí. Navrhovateľka uviedla, že si je vedomá, že ako stará matka nemôže nahradiť oboch rodičov; videla však, akí sú rodičia. Zdôraznila, že urobí všetko pre to, aby mali deti všetko, čo treba a aby boli šťastné. Vo vzťahu k tvrdeniam matky namietala, že o deti sa treba aj starať a zabezpečiť im, čo potrebujú, čo sa o rodičoch I. a P. povedať nedá.

3.3 O matke maloletých detí uviedla, že táto nechodí do roboty, nemá žiadny príjem, je tehotná. Keď jej sociálny úrad zobral deti, navrhovateľka ju prosila, aby išla do roboty, navrhovateľka jej aj ponúkala robotu, matka to neprijala. Navrhovateľka uviedla, že ak začne zarábať a zmení svoj život, mohla by dostať naspäť deti. Matka však naopak, keď jej boli deti odobraté, poobede sa fotila v meste a dávala na Facebook fotky, že je zasnúbená. Matka maloletých detí tak čaká piate dieťa, vydala sa, jej manžel nikde nerobí, stará sa o otca. Matka nie je tá, ktorá porodí, ale tá, ktorá vychováva.

4. Matka maloletých detí v ďalšom vyjadrení zotrvala na tvrdení, že si nepraje, aby maloleté deti bývali u navrhovateľky (starej matky R. E.); ona ako matka maloletých detí má právo a povinnosť sa o ne postarať. Je to navrhovateľka, ktorá klamstvami zavádza súd; za byt platí 380,-Eur, keď vyplatí byt, nič jej nezostane, žije z peňazí, čo dostáva za maloleté deti. S maloletými pritom nikdy nemala žiaden vzťah.

4.1 Matka naďalej zdôraznila, že v T. má trvalý pobyt, je tam blízko škola a škôlka, dcéry ju vždy poslúchali. Matka chýba maloletej I. aj maloletej P., dcéry boli zvyknuté, že im pomáha s učivom. Navrhovateľka matke neumožňuje ani to, aby maloleté mohli tráviť čas s matkou u nej doma; s dcérami bola v hmotnej núdzi, má právo o to požiadať znovu. V týchto dávkach sú zahrnuté aj príspevok na bývanie, na školu; vedela by tak zabezpečiť svoje deti. Uviedla, že si hľadá prácu a zdôraznila, že aj jej syn P. chce prísť bývať k nim.

4.2 Matka uviedla, že navrhovateľka by sa mala zmieriť s tým, že matka sa vydala a s manželom chcú žiť s deťmi ako jedna veľká rodina. Deti potrebuje a oni ju tiež, veľmi ich milujú. Uviedla, že nechce a ani jej manžel si to nepraje, aby navrhovateľka zasahovala do manželského života. Požiadala, aby jej bolo umožnené počas týchto zimných prázdnin tráviť čas s maloletými deťmi vo svojej domácnosti od začiatku prázdnin.

5. Opatrovník a prokurátor sa k odvolaniu, ani písomným vyjadreniam nevyjadrili, ďalšie relevantné vyjadrenie podané nebolo.

6. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu § 65 a § 66 C.m.p, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 C.s.p. a odvolaním napadnuté rozhodnutie okresného súdu vo výrokoch I. (o zverení do náhradnej osobnej starostlivosti), IV., V. (o vyživovacej povinnosti matky a zameškanom výživnom), VI. VII. (o úprave styku) a závislých výrokoch VIII. (zrušenie prv vydaného neodkladného opatrenia), IX. (zmena doposiaľ vykonanej súdnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností) a X. (o trovách konania) podľa § 387 ods.1, ods.2 C.s.p. ako vecne správne potvrdil, a to z nasledovných dôvodov:

6.1 Podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len a skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6.2 Podľa § 44 ods.1 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

6.3 Podľa § 44 ods.3 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloleté dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodičia (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“),
- b) pestúnska starostlivosť,
- c) ústavná starostlivosť.

6.4 Podľa § 44 ods.4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

6.5 Podľa § 45 ods.1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čas trvania odňatia zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

6.6 Podľa § 45 ods.7 Zákona o rodine vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

6.7 Podľa § 45 ods.8 prvá veta Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

6.8 Podľa § 45 ods.9 Zákona o rodine súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

7. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že navrhovateľka (stará matka maloletých detí zo strany matky) sa návrhom vo veci samej domáhala zverenia maloletých detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti, a to z dôvodu, že matka maloletých detí je dlhodobo nezamestnaná, nemá vyhovujúce bývanie a nie je spôsobilá vychovávať maloleté deti; otec o maloleté deti nemá žiaden záujem. Je zrejmé, že k podaniu návrhu na zverenie maloletých detí do náhradnej starostlivosti dochádza potom, ako matka maloleté deti bez uvedenia dôvodu ponechala v domácnosti a starostlivosti navrhovateľky. Aj z uvedeného dôvodu okresný súd do výkonu rodičovských práv a povinností zasiahol neodkladným opatrením (č.k. 13P/1/2021-12 zo dňa 14.01.2021), maloleté deti dočasne zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky, proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia odvolanie podané nebolo. Z obsahu spisu je zrejmé, že otec maloletých detí ich zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky nenamietal; matka maloletých detí s ich zverením do náhradnej osobnej starostlivosti nesúhlasila a tvrdila, že chce osobne zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti.

7.1 Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie pred rozhodnutím vo veci samej vykonal dostatočné dokazovanie na zistenie skutkového stavu a dospel k správnym skutkovým a právnym záverom. Dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie sú zrozumiteľné a jasné. Odvolací súd sa s odôvodnením súdu prvej inštancie vysloveným v napadnutom rozhodnutí, ako aj s jeho dôvodmi v celom rozsahu stotožňuje a na tieto v plnom rozsahu poukazuje. Rozhodnutie okresného súdu bolo podložené náležitým preskúmaním sociálnych pomerov účastníkov.

8. Pokiaľ ide o náhradnú osobnú starostlivosť, odvolací súd v zhode so závermi súdu prvej inštancie a vyššie citovanými ustanoveniami Zákona o rodine konštatuje, že náhradnou starostlivosťou je dočasné zverenie maloletého dieťa do starostlivosti inej osoby ako rodiča. Zákonným predpokladom pre náhradnú osobnú starostlivosť je zistenie, že rodičia starostlivosť o maloleté dieťa nezabezpečujú alebo ju nemôže zabezpečiť. Charakteristickým znakom náhradnej starostlivosti je jej dočasnosť, čo okrem iného vyplýva z ustanovenia § 45 ods.9 Zákona o rodine (súd v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí hodnotí aj otázku, či rodičia môžu zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa) a zároveň absencia riadnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa zo strany rodičov. Náhradná starostlivosť má dočasný charakter, jej účelom je aj to, aby bolo rodičom dieťaťa umožnené napraviť svoje pomery tak, aby mohli svoje rodičovské práva riadne vykonávať, a teda, aby mali vytvorené podmienky pre riadnu starostlivosť o maloleté dieťa. Dočasnosť náhradnej starostlivosti vyplýva aj z toho, že dôvodom pre zánik náhradnej starostlivosti je rozhodnutie súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Súd rozhodujúci o náhradnej (osobnej) starostlivosti však vždy zvažuje aj najlepší záujem maloletého dieťaťa; posudzuje úroveň kvality starostlivosti o maloleté dieťa u rodičov a u osoby, ktorej má podľa návrhu maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti; posudzuje aj citové väzby maloletého dieťaťa na rodičov a na osobu, v starostlivosti ktorej sa maloleté dieťa nachádza. Uvedené vyplýva čl.5 základných zásad Zákona o rodine.

9. Súd prvej inštancie všetky vyššie uvedené rozhodujúce kritériá pre rozhodnutie o zverení maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti dôsledne posudzoval. Svoje rozhodnutie založil na zistení, že matka síce svoju bytovú otázku v priebehu konania vyriešila a vlastník nehnuteľnosti, v ktorej matka žije so svojim novým partnerom, s nasťahovaním maloletých detí súhlasil. V rámci sociálneho zisťovania ale nebolo zistené, že by matka mala pre maloleté deti zabezpečené potravinové, hygienické zásoby a oblečenie; matka so sociálnym pracovníkom nespolupracovala; požívanie alkoholických nápojov partnerom matky nedáva dostatočnú záruku vhodnosti prostredia pre sústavné zabezpečovanie starostlivosti maloletým deťom. Zároveň okresný súd zohľadnil súčasnú (a aj minulú) nezamestnanosť matky, ktorá nemá stabilné zamestnanie, tieto pomery matka nezmenila ani počas trvania konania pred súdom prvej inštancie, tvrdené pokusy zamestnať sa vyzneli nevierohodne. Prihliadal tiež na správy zo školy a sociálneho zisťovania, že prostredie matky nie je pre maloleté deti dostatočne podnetné a po zverení maloletých detí do starostlivosti navrhovateľky (v dôsledku neodkladného opatrenia) došlo u maloletých detí k výraznému zlepšeniu. Súd prvej inštancie tak ustálil, že matka v súčasnosti riadnu všestrannú starostlivosť o maloleté deti zabezpečovať nemôže a ani ju v minulosti na požadovanej úrovni nezabezpečovala. S uvedenými závermi sa odvolací súd stotožňuje a dodáva, že uvedený záver vyplýva z hodnotenia všetkých zistených skutočností jednotlivito a všetkých vo vzájomných súvislostiach. Aj keď samotná nezamestnanosť matky nemôže byť samostatným dôvodom pre zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, je potrebné ju hodnotiť práve vo vzájomných súvislostiach s ostatnými zistenými skutočnosťami a napokon aj vo vzťahu k najlepšiemu záujmu maloletých detí. A ten je potrebné vnímať (aj) v súvislosti s úrovňou starostlivosti o dieťa, bezpečnosti a stability prostredia, v ktorom sa maloleté dieťa zdržiava a ochrany duševného a citového vývinu dieťaťa. Podmienky na zachovanie väzieb s rodičmi, najmä s matkou maloletých detí, sú zaručené súčasnou úpravou styku maloletých detí s matkou počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti.

9.1 Odvolací súd sa v zmysle vyššie uvedeného stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie pokiaľ ide o splnenie predpokladov pre zverenie maloletých detí do náhradnej starostlivosti; u otca maloletých je to z dôvodu nezájmu o osobnú starostlivosť o maloleté deti a u matky z dôvodu, že táto riadnu starostlivosť maloletým deťom neposkytovala; zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti vyžadoval aj najlepší záujem maloletých detí.

10. Odvolanie matky maloletých detí, pokiaľ ide o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, nie je dôvodné.

10.1 Matka maloletých detí v podanom odvolaní poukazovala na udalosti a okolnosti, ktoré nasledovali po dočasnom zverení maloletých detí navrhovateľke neodkladným opatrením; tvrdila, že navrhovateľka jej neumožnila stretávať sa s maloletými deťmi, navrhovateľka jej tvrdila, že jej maloleté deti vráti a chcela dosiahnuť, aby maloleté deti s matkou neboli. Uvedené tvrdenia matky nemajú relevanciu vo vzťahu k správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie; z vykonaného dokazovania bol zistený konfliktný vzťah medzi navrhovateľkou a matkou maloletých detí, aj z toho dôvodu okresný súd už počas trvania neodkladného opatrenia upravil styk matky s maloletými deťmi a styk upravil aj v rozsudku vo

veci samej, matka bude oprávnená sa s maloletými deťmi stretávať každý víkend vo vymedzenom čase. Zároveň odvolací súd zdôrazňuje, že nie je to navrhovateľka, kto rozhoduje, či sa maloleté deti vrátia matke do osobnej starostlivosti; o náhradnej osobnej starostlivosti a o jej zrušení rozhoduje súd po vykonanom dokazovaní. Pokiaľ vykonané dokazovanie preukázalo, že matka nezabezpečovala riadne starostlivosť o maloleté deti, rozhodnutie o ich zverení do náhradnej osobnej starostlivosti bolo vecne správne.

10.2 Odvolací súd zároveň nepopiera vzájomný citový vzťah matky a maloletých detí, jeho prípadná absencia či preukázaná existencia nebola dôvodom pre rozhodnutie vo veci samej. Matka maloletých detí naďalej, aj po ich zverení do náhradnej osobnej starostlivosti, ostáva zákonným zástupcom maloletých detí; osoba, ktorej sú maloleté deti zverené do náhradnej starostlivosti, má právo maloleté deti zastupovať len v bežných veciach; v podstatných veciach rozhodujú rodičia maloletých detí. Toto oprávnenie navrhovateľky vyplýva aj z výroku I. napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Vzhľadom na prejavenu citovú naviazanosť matky na maloleté deti odvolací súd opakovane zdôrazňuje, že náhradná osobná starostlivosť je opatrením, ktoré je charakterizované jeho dočasnou; dôvodom pre zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti je aj rozhodnutie súdu o zániku dôvodov, pre ktoré bola nariadená. Ak matka verbálne zdôrazňuje svoju ochotu a schopnosť sa o maloleté deti riadne starať, bude na mieste, aby vytykané nedostatky vo svojej starostlivosti odstránila; v konečnom dôsledku v zmysle ustanovenia § 45 ods.9 Zákona o rodine je skutočnosť, či rodičia (tu matka) môžu zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, pravidelne hodnotená.

10.3 Odvolací súd zdôrazňuje, že matka má nielen právo, ale aj povinnosť sa o deti starať, súčasťou rodičovských práv a povinností je sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa. S prihliadnutím na vyššie uvedené, starostlivosť matky o maloleté deti nemala charakter riadnej starostlivosti (ako to ustálil súd prvej inštancie); matka síce svoju bytovú otázku vyriešila, okresný súd však naďalej považoval pomery v súčasnej domácnosti matky ako také, ktoré nedávajú záruku vhodného prostredia pre sústavné zabezpečovanie riadnej starostlivosti o maloleté deti. Ak v súvislosti s ďalšími skutkovými zisteniami toto zistenie dalo podklad pre záver, že matka maloletým deťom neposkytovala riadnu starostlivosť, čo je preukázané aj tým, že po ich zverení do starostlivosti navrhovateľky neodkladným opatrením došlo u maloletých detí k výraznému zlepšeniu (správa školy).

10.4 Odvolateľka len tvrdí, že má pre deti vo svojej domácnosti zabezpečené všetky potreby. Ak by bolo toto tvrdenie pravdivé, matke maloletých detí nič nebránilo umožniť orgánu sociálnoprávnej ochrany vykonať v jej domácnosti riadne sociálne šetrenie; svoje tvrdenie tak mohla bez ťažkostí preukázať. Pokiaľ tak matka neurobila, jej argumentácia je len v rovine tvrdenia a v rozpore so závermi vykonaného sociálneho zisťovania.

10.5 Len okrajom odvolateľka uviedla, že jej manžel (manželstvo uzavrela v priebehu konania pred súdom prvej inštancie) prestal piť. Uvedené tvrdenie však musí byť verifikovateľné, najmä pokiaľ zo správy o povesti vyplýva, že manžel matky požíva alkoholické nápoje (čo v konečnom dôsledku matka maloletých detí pri svojom výsluchu potvrdila) a zároveň zo správy obce T. vyplýva aj podozrenie z toho, že manžel matky užíva aj iné neznáme omamné látky. Pokiaľ súd prvej inštancie uvedenú skutočnosť vo vzájomných súvislostiach vyhodnotil ako takú, že prostredie, v ktorom matka žije, nedáva záruku pre riadnu starostlivosť o maloleté deti, jeho závery nie sú výsledkom nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov a výsledkom nesprávneho právneho posúdenia.

10.6 Poukaz matky na súčasný príjem navrhovateľky a tvrdenie, že navrhovateľka mieni žiť z peňazí maloletých (zrejme mala matka na mysli príspevok pri zverení do náhradnej osobnej starostlivosti) je nenáležitý. Dôvodom pre zverenie maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti nebola otázka príjmu navrhovateľky, ale absencia riadnej starostlivosti o maloleté deti zo strany matky. Navyše, ak odvolateľka argumentuje, že v prípade zverenia maloletých detí by jej patrili štátne sociálne dávky (dávka v hmotnej núdzi, príspevok na bývanie), uvedené tvrdenie potvrdzuje konštatovanie súdu prvej inštancie, že matka maloletých nemieni svoju situáciu riešiť vlastnou aktivitou (zamestnaním sa), tak ako to dlhodobo neriešila ani v prípade zverenia jej ďalších maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti a ako túto otázku riadne neriešila ani počas konania pred súdom prvej inštancie.

11. V nadväznosti na vyššie uvedené dôvody odvolací súd nepovažoval argumentáciu matky uvedenú v odvolaní za spôsobilú založiť zmenu alebo zrušenie napadnutého rozsudku vo výroku o zverení maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti; rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne.

12. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď po zverení maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti upravil vyživovaciu povinnosť rodičov a uložil im, aby na výživu maloletých prispievali na účet úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

12.1 Otec maloletých detí, ako osoba oprávnená na podanie odvolania, rozsudok okresného súdu vo výrokoch o výživnom odvolaním nenapadol, v tomto smere ostal rozsudok okresného súdu vo výrokoch II. a III. odvolaním nedotknutý.

12.2 Matka maloletých detí v odvolaní výrok IV. (vyživovacia povinnosť) a výrok V. argumentačne nenapadla. Odvolací súd uvedené výroky preskúmal ako výroky závislé a konštatuje, že súd prvej inštancie rozhodol o vyživovacej povinnosti matky správne, pokiaľ určil minimálne zákonné výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa; správne prihliadol aj na záujem matky, aby si táto dokázala vytvoriť zdroje pre prípad trvania záujmu o starostlivosť o maloleté deti. Pokiaľ ide o zročné výživné, toto súd prvej inštancie správne určil za obdobie od zverenia maloletých do starostlivosti navrhovateľky neodkladným opatrením; odvolateľka ani netvrdila, že na výživu maloletých detí v uvedenom období prispievala.

13. Okresný súd výrokmi VI. a VII. upravil styk matky s maloletými deťmi počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti; ani uvedený výrok nebol argumentačne napadnutý. Odvolací súd aj v tomto smere súhlasí so závermi súdu prvej inštancie pokiaľ ide o rozsah styku, a to každú sobotu a každú nedeľu vo vymedzenom čase. Rozsahom styku je dostatočný aj s ohľadom na právo maloletých detí na výchovu a starostlivosť zo strany matky a rešpektuje právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s matkou. Pokiaľ matka v ďalšom vyjadrení žiadala, aby jej bol umožnený styk s maloletými deťmi počas „týchto zimných prázdnin“, odvolací súd zdôrazňuje, že vec mu bola predložená na rozhodnutie až 30.12.2021; o úprave styku počas zimných prázdnin tak nebolo možné rozhodnúť.

14. Za vecne správne považoval odvolací súd aj závislé výroky VIII. a IX., ktorými okresný súd zrušil neodkladné opatrenie vydané v inom konaní, a ktorý dočasne zveril maloleté deti do starostlivosti navrhovateľky; rozhodnutím vo veci samej neodkladné opatrenie stratilo svoje opodstatnenie. Výrokom IX. správne konštatoval, že rozsudkom dochádza k zmene doterajších rozhodnutí vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom.

15. Pri rozhodovaní o trovách konania okresný súd správne aplikoval ustanovenie § 52 C.m.p..

16. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd postupom podľa § 387 ods.1, ods.2 C.s.p. rozsudok okresného súdu v napadnutej časti a závislých výrokoch ako vecne správny potvrdil. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania aj odvolací súd aplikoval ustanovenie § 52 C.m.p. a nárok na náhradu trov konania nepriznal žiadnemu z účastníkov konania.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2, druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletému tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného

alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).